

29. OKTOBER — PRAZNIK OBČINE NOVO MESTO

Pred 43 leti je bila na Frati ustanovljena prva novomeška četa in na ta pomembni dogodek Novomeščani praznujemo svoj občinski praznik.

V povojnih letih je Novo mesto doživelo nesluten razvoj. Zrasle so nove tovarne, cestne povezave so približale kraje med seboj. Novo mesto se je razvijalo intenzivno tudi na področju šolstva, zdravstva, kulture, otroškega varstva, veliko je bilo zgrajenega z dobro voljo in s samoprispevki občanov.

V občini je danes 55.584 prebivalcev, od tega živi 19.741 ljudi na mestnem območju. Zaposlenih je 25.370 ljudi, od tega v gospodarstvu 21.624 ljudi. V 17 osnovnih in 14 srednjih šolah se šola 10.621 učencev.

Pri primerjavi teh podatkov lahko ugotovimo, da je Novo mesto naredilo velik korak v svojem razvoju. Kot vsako leto bomo tudi tokrat praznovali, odprli bomo nove objekte in druge pridobitve, čeprav zaradi velikih gospodarskih težav teh ne bo veliko. V glavnem bomo praznovali na kulturno-umetniškem področju.

Program praznovanj ob občinskem prazniku

OKTOBER

14. 10. ob 8. uri: na strelišču kasarne Milan Majcen v Bršljinu:

— IV. tekmovanje v streljanju z vojaško puško za pokal XV. divizije

15. in 16. 10. ob 18. uri: v športni dvorani v Novem mestu:

— mednarodni košarkarski turnir

16. 10. ob 16. uri: v športni dvorani v Novem mestu:

— predtekma košarkarskih ekip paraplegikov Dolenjske proti Gorenjski

20. 10. ob 9.30 uri: v Domu kulture v Novem mestu:

— zbor aktivistov okrožnega odbora OF Novo mesto

ob 11. uri: v Domu JLA v Novem mestu:
— srečanje žena in staršev padlih borcev

25. 10. ob 13. uri: v prostorih IMV v Novem mestu:
— podelitev nagrad raziskovalne skupnosti za dosežke na področju inovacijske in raziskovalne dejavnosti
ob 17. uri: v mali dvorani Doma kulture v Novem mestu:
— razstava znamk po likovnih predlogah Božidarja Jakca

26. 10. ob 9. uri:

— ogled novih Petrolovih skladišč v Bršljinu

ob 16. uri: v Dolenjskih Toplicah in Novem mestu:

— tek prijateljstva in spominov iz Dolenjskih Toplic v Novo mesto ter teki po ulicah Novega mesta
ob 16. uri: v hotelu Metropol v Novem mestu:

— sprejem za 25-in 50-kratne krvodajalce s podelitvijo priznanj

ob 17. uri: v dvorani glasbene šole Marjana Kozine v Novem mestu:

— predstavitev antologije Pesmi dolenjske dežele

ob 19. uri: v istem prostoru:

— literarnoglasbeni včer

27. 10. ob 10. uri: v Domu kulture v Novem mestu:

— slavnostna seja skupščine in izvršilnih organov družbenopolitičnih organizacij občine Novo mesto

ob 11. uri:

— otvoritev Jakčevega doma v Novem mestu in ogled razstave del iz opusa Božidarja Jakca v Dolenjski galeriji

ob 13.30 uri: na Lazah pri Uršnih selih:

— odkritje spominskega obeležja ob 40-letnici prvega zasedanja skupščine okraja Dolenjske Toplice in odkritje obeležja delovanja prve politične šole okrožja Novo mesto

28. 10. ob 9. uri: na strelišču na Marofu:

— strelsko tekmovanje ekip občin Črnomelj, Trebnje, Duga Resa, Velika Kladuša in Novo mesto

ob 14. uri: v Stopičih:

— otvoritev družbenega doma

29. 10. ob 9. uri: v Bršljinu:

— otvoritev prenovljene Dolenjkine trgovine

ob 17. uri: v Mačkovcu pri Novem mestu:

— razvitje prapora krajevne konference ZRVS in otvoritev nove Dolenjkine trgovine

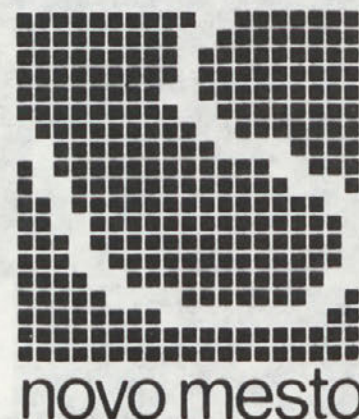
NOVEMBER

9. 11. ob 11. uri: v Srednji šoli tehniških in zdravstvene usmeritve Boris Kidrič v Novem mestu:

— ogled novoopremljenih šolskih delovnih prostorov

24. 11. ob 10. uri: v Žužemberku:

— otvoritev prizidka in preureditve osnovne šole ter poimenovanje šole po 7. korpusu NOVJ

Ob 50-letnici stavke v tovarni perila Jožka Povha

V soboto, 29. septembra 1984, je ob 50-letnici uspele stavke tekstilnih delavk v Povhovi tovarni občinski svet Zveze sindikatov Novo mesto pripravil slovesnost z odkritjem spominske plošče na stavbi nekdanje Povhove tovarne, ki je bila v sedanjem Novolesovem salonu pohištva. Slavnostni govor je imel Janko Goleš, predsednik občinskega sindikalnega sveta, ploščo pa je odkrila Karolina Cigoj, ki je bila udeleženka stavke.

Stavko delavk v omenjeni tovarni lahko za tisti čas označimo kot enega redkih svetlih trenutkov v nenehnem boju delavskega razreda za svoje pravice.

Neposredne udeleženke stavke so bile delavke, ki so tudi predstavljale večino zaposlenih v tovarni, zato je stavka imela in ga ima tudi danes, ko se nanjo spominjamo, poseben pomen, še zlasti, če upoštevamo, da je imela zaradi svoje uspešnosti ugoden odmev in velik vpliv na tedanje družbenopolitične razmere.

Polhova tovarna je začela obratovati leta 1930 in je zaposlovala okoli 40 delavcev. Dobre mezde in zadovoljive delovne razmere so postajale sčasoma vse slabše, kar

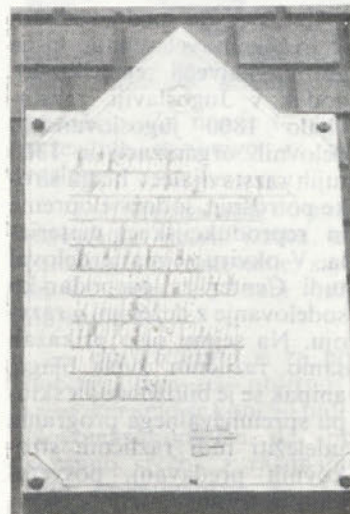
je bil vzrok za vse večje nezadovoljstvo med delavci in delavkami.

Lastnik tovarne je delavkam večkrat znižal mezde, iz svojega žepa pa so morale plačevati tudi manjša popravila — strgano jermenje in polomljene igle. Po vrnitvi iz Francije se je lastnik odločil za proizvodnjo novega artikla, obenem pa je napovedal občutno zmanjšanje mezd. Zaradi ugovaranja tej spremembi, je odpustil dve delavki, kar je sodu izbilo dno. Formiran je bil stavkovni odbor, ki se je po

predhodni razpravi članov partije z delavkami ravnal po nasvetu okrožnega komiteja KPJ in se odločil za stavko.

20. septembra je 26 delavk, storjnih šivilj, prenehalo delati. Lastniku tovarne so predložile osnutek kolektivne pogodbe, ki jo je pripravil stavkovni odbor, vsebovala pa je spisek zahtev, ki naj bi jih delodajalec izpolnil. Sprva odklonilno stališče do te pogodbe je lastnik tovarne v petih dneh, za kolikor so delavke ustavile stroje, spremenil tako, da je popustil in ugodil vsem zahtevam stavkajočih.

Stavka je naletela na odobravanje večine Novomeščanov, ki so stavkajoče bodrili in jih podpirali v njihovih zahtevah, svoje mesto pa je dobila tudi v vseh partijskih dokumentih

Spominska plošča na stavbi Novolesovega salona pohištva, kjer je bila nekdanj Povhova tovarna.

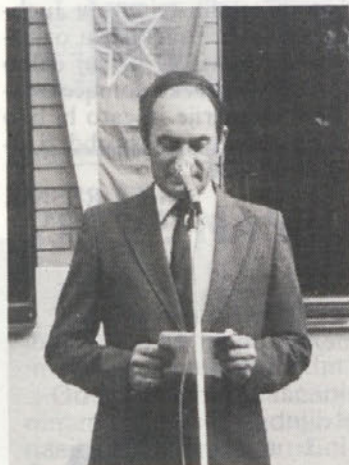
tistega časa in časnikih širom Slovenije. Tako ravnanje sta pohvalno ocenila tudi tovariši Tito in Edvard Kardelj. Kot svetel primer herojskega boja žena delavk je bil ta dogodek večkrat omenjen tudi v poznejših letih.

Prav zaradi teh dejstev je prav, da se tudi v današnjih nekoliko težavnejših časih našega povojnega razvoja spomnimo dogodkov iz predvojnih let na tak način, kot ga je pripravil in organiziral občinski svet ZS Novo mesto. Spominska plošča ohranja trajen spomin na dogodek, ki ga obelčuje, in pa tudi na primer uspešnega boja delavcev proti izkoriščevalcem tistega časa.

Na slovesnosti ob odkritju spominske plošče so sodelovali pevci Dolenjskega okteta in novomeška godba, udeležili pa so se je predstavniki občine Novo mesto, družbenopolitični delavci iz občine ter predstavniki DO Novoteks in Labod, ki sta naslednici tekstilne industrije novomeškega območja tistega časa. Posebej velja omeniti prisotnost še živečih udeleženk stavke in pa predstavnikov republiškega sveta ZS ter republiškega odbora ZS za tekstilno in usnjarsko industrijo.

Danes bi morali znati nastopiti tako odločno, kot so to znali tisti, katerem je bila slovesnost posvečena. Le z odločnostjo in zavestnim delom bomo lahko premagovali težave, v katerih smo se znašli, in odpravljali napake in nepravilnosti preteklega in sedanjega časa.

ALOJZ ŠTRBENC

Slavnostni govornik na slovesnosti je bil Janko Goleš, predsednik občinskega sindikalnega sveta.

Spominsko ploščo je odkrila udeleženka stavke Karolina Cigoj.

Slovesnosti so se udeležile tudi še živeče delavke, ki so sodelovale v stavki.

Barva in barvna metrika

Svet, v katerem živimo in ga vidimo, je svet svetlobe in barv, ker se človek kot »vidno bitje« v svetu orientira z vidom bolj kot z ostalimi čutili. Barve zaznava subjektivno in je v zadregi, ko mora opredeliti njihovo količinsko odvisnost, nasprotnost ali skladnost. S težavami pri vizuelni opredelitvi barvnih vrednosti in njihovih odnosov se danes srečujejo mnogi ljudje različnih poklicev. Zaznava barve je povsem subjektivna. Zato je pri različnih pogojih opazovanja (npr. vrsta svetlobe, objekta, barvila) posamezniki različno opredeljujejo oz. vidijo.

Strokovnjaki si zato na različnih področjih, v znanosti, tehniki in tehnologiji prizadevajo, da v čim večji meri izključijo osebni človeški faktor in zaznavo tim. »normiranega opazovalca« ovrednotijo s pomočjo merilnih naprav. Mer-

jenje barvnih vrednosti z uporabo računalnikov ni zabava posameznikov ali celo razkošje, temveč nujnost v današnjem času in edini način, ki omogoča pravilno in kvantitativno vrednotenje barve, ki je izražena s svetlostjo (temino), pestrostjo (briljanco) in nasičenostjo (koncentracijo) oziroma njihovimi številčnimi vrednostmi.

Visoka tehniška šola, Inštitut za tekstilno in konfekcijsko tehnologijo iz Maribora organizira od 18.-20. oktobra mednarodno posvetovanje na temo barve in barvne metrike z namenom:

- prikazati kompleksnost, pomembnost in uporabnost teoretičnih osnov barve,
- spoznati osnove barvne metrike,
- prikazati uporabnost barvne metrike v proizvodnji in uporabi barvnih izdelkov,

- pridobiti informacije o pomembnosti (potrebi) uvajanja sodobne merilne tehnike za vrednotenje barv v vsakodnevno prakso,
- izmenjati izkušnje.

Na posvetovanje so vabljeni vsi, ki se kakorkoli ukvarjajo z barvami in njihovim vrednotenjem v različnih poklicih (tekstil, usnje, papir, laki, pigmenti, kozmetika).

Poleg inštituta bodo na posvetovanju sodelovali tudi strokovnjaki različnih tujih firm (tako proizvajalci merilnih naprav kot barvil), kot so:

- Daticolor, ACS, ICS,
- Pretema, CIBA, BASF, ICI,
- Bayar.

Ob obsežnih predavanjih in teoriji bodo udeleženci posvetovanja spoznali tudi praktično uporabo merilnih naprav.

Posvetovanja se bo udeležilo tudi nekaj predstavnikov Novoteksa, ki delajo na tem

področju. Za nas je to izobraževanje zanimivo iz več razlogov:

— strokovna tema bo predstavljena v našem jeziku, kar zelo olajša razumevanje, saj je snov sama po sebi težje dojemljiva,

— posvetovanje je za pridobitev osnov zelo obširno,

— ker smo se končno tudi v Novoteksu odločili, da »poskusimo srečo« z računalniškim receptivanjem, za začetek z začasnim uvozom za eno leto (v tem času računalnik vpeljemo s strokovnim nadzorom proizvajalca in po izteku roka računalnik obdržimo ali vrnemo).

(Nadaljevanje na 6. strani)

ŽRTVE NASILJA MED ZAKONCI

V tej številki objavljamo povzetek dr. Janeza Pečarja, ki je v 9. št. Teorije in prakse 1984 objavil prispevek o družbi in odklonskosti pod istim naslovom.

Ob splošnem naraščanju nasilja v človeški družbi in zanimanju zanj se v zadnjih letih močno obrača pozornost na nasilje v družini. V družini so najrazličnejše oblike nasilja. Čeravno se največkrat obravnavajo razprtije med zakoncem z vsemi njihovimi posledicami, pa je še dosti drugih oblik nasilja, kot so: nasilnost staršev nad otroki in narobe, poškodovanje potomcev med seboj, pa grdo ravnanje s starimi predniki in še posebej z gluhomemimi, slepimi, slaboumnimi ali pa še kako drugače prizadetimi sorodniki. Zasebnost družinskega življenja in zaprtost primarnih skupin preprečujeta, da bi celo bližnje okolje zvedelo kaj več, kot ve. Še slabše pa so o tem poučene ustrezne službe, strokovni delavci in tudi raziskovalci. Tako smo z nasiljem in njegovimi pojavnimi oblikami in vzoki dosti manj seznanjeni, kakor bi želeli, ne toliko zaradi maščevalnosti nad nasilneži kot zaradi skrbi za žrtve. Le najbolj groba in očitna nasilnost v družini prihaja pred javnost in kaznovalne organe. To pa nemalokrat vzbuja ogorčenje, zgražanja in spodbuja potrebo po družbenem zatiranju nad družinskimi nasilneži.

Čeravno je nasilje med zakoncem lahko obojestransko, pa se vendarle največ raiskuje tako imenovani »sindrom pretepe ne žene« in manj narobe. Ženska je zlasti v kapitalistični družbeni ureditvi še močno odvisna od moškega in je zato toliko bolj podvržena t.i. »tistemu kriminalu«. V socialističnih družbah o tem pretežno molče, čeravno tudi tu ženskam ni rožnato, včasih morda zaradi »dvojnega zaposlenosti« že težje, toda ker so ekonomsko vendarle

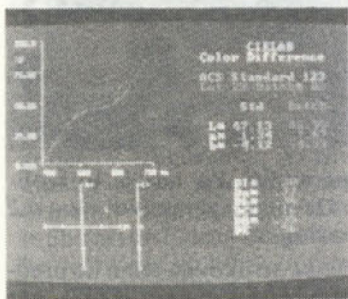
bolj samostojne, lažje razrešujejo družinska nesoglasja z razvezami. Prav zaradi tega je toliko pisanje o »zlorabljeni ženi«, »pretepeni ženi«, »sindromu pretepenih žensk«, o »zakonski krizi« itd.

Zlorabljanje pomeni rabo fizičnega ali duševnega nasilja z namenom prisiliti k nečemu upirajočega se zakonca ne glede na njegove osebne pravice. Kriza pa je zlom uravnovešenega stanja in nesposobnost posameznika spopasti se z nepričakovanimi stresnimi situacijami. Osebno nasilje je najpogostejše reaktivno nasilje, ki ima prej svoje korenine v strukturalnem nasilju kot v začetnem nasilju... Često izhaja iz stresov in frustracij, ki zahtevajo maščevalnost pri zadajanju nasilja drugim. Drugače povedano, nasilje je najpogostejša reakcija na nekaj, kar je prej povzročil kdo drug, ki mu je treba vrniti. To je zelo pomembno izhodišče za obravnavanje nasilja med zakoncem ob upoštevanju raznih oblik čustvene, spolne in vedenjske agresivnosti v zakonski zvezi. Zato pravijo, da je dom lahko zelo nevaren kraj, zlasti za ženske, pa tudi za otroke.

Za obe vrsti žrtve pa se v glavnem nobena družba ne briga posebno zavzeto. Družinski dogodki so največkrat zastrti pred javnostjo, dogajajo se ponoči, brez prič in jih je zato sploh težko obravnavati. Zakonec je zlorabljen v vseh družbenih plasteh, čeravno so nekatere zlorabe bolj opazne kot druge, kar ni tako nepomembno za družbeno reagiranje zoper nasilnost. Ker je zakonsko zlorabljanje — zlorabljanje nekoga, ki ga ljubiš, vsi pretežno drže roke proč, razen v izjemnih primerih, ki močno prekoračujejo

(Nadaljevanje na 6. str.)

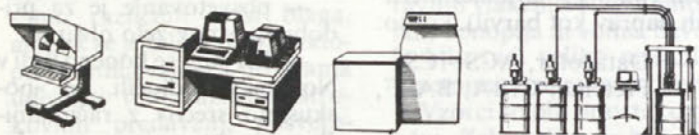
(Nadaljevanje s 5. strani)

Če bo šlo vse, kot je dogovorjeno s proizvajalcem,

bo računalnik še pred koncem leta v tovarni. Potem bo naloga vseh, ki bodo neposredno zadolženi za uvajanje in delo z računalnikom in vseh ostalih, ki se vsakodnevno srečujejo s problematiko barvanja, da se maksimalno potrudijo in dokažejo vsem, ki danes še ne verjamejo (morda tudi sebi?!), kako potrebna je ta investicija za Novoteks! Mar ni geslo današnje civilizacije »Bodočnost v računalniku«?!

IRENA CELIČ

Prvi dnevi pripravništva

Topli julijski dnevi so se iztekali in bližali so se prvi dnevi avgusta. Avgust, konec brezbriznega šolskega življenja in prvi pripravniški dan v DO Novoteks — TOZD Kon-

fekcija I. S tem dnem se je moje življenje obrnilo v drugo smer, to pa je bil zame velik dogodek in nekakšna prelomnica mojega življenja.

Ta dan se je začel popolno-

ma drugače, kot so bili vsi dnevi pred tem. Vstajanje v zgodnjih jutranjih urah, odhod na prvi jutranji avtobus. Na novem delovnem mestu ni bilo več oguljene šolske klopi, ampak novo delovno okolje in šivalni stroj. Prvi dan pripravništva s sovrstnicami še nismo občutile pravega delovnega utripa, saj so nam najprej pripravili sprejem v DO, kjer nas je tovariš direktor Mijo Kurpes seznanil z vsemi pomembnimi stvarmi pri novem delu, o začetku delovnega časa, času malice in odmora, o disciplini na delovnih mestih itd. Toda to je bil je uvod v naše bodoče delo.

Čakala nas je še razporeditev po delovnih mestih v redni proizvodnji TOZD Konfekcije I. Bila sem razporejena v delovno skupino proizvodne linije in sicer za Dürkoppov hitrošivalni stroj. Takoj za tem sem dobila že redne »komade« in začela opravljati različne delovne operacije. Dnevi so minevali, z njimi pa so se menjale moje delovne izkušnje,

delovna mesta z novimi delovnimi operacijami in spoznavanje z novimi sodelavkami. Pri tem sem občutila, koliko se zahteva in koliko npora je treba vložiti, da se opravi zadano delo. Visoke norme in zahtevnosti del in nalog so v meni zbujele negotovost, saj sem mislila, da je to zame težko in celo nedosegljivo. Sedaj, ko se počasi že privajam na delovni ritem in jutranje vstajanje, začetna negotovost počasi izginja.

Prav tako sem že ugotovila, da se bo treba z delom resno spoprijeti, saj bom le tako lahko dosegla visoko zastavljene cilje pri opravljanju del in nalog.

TEREZIJA DRAB

(Nadaljevanje s 5. str.)

povprečnost nasilja v drugih razmerjih med ljudmi nasploh. Nasilje v družini je dokaj normalen in pričakovani pojav, čepravno se z njih razodeva nehuman odnos do zakonca (zlasti do žene). Za naše razmere o tem nimamo raziskav. Iz kriminalnih statistik še zdaleč ni razvidno, kolikšna je razsežnost tega pojava. Zato se nanje sploh ne opiramo. Deloma vzemo nekaj več iz sodnih obravnav in iz številnih posredovanj milice v družinske konflikte. V letih od 1979 do 1983 je bilo v Sloveniji med 169.310 registriranimi kršitvami javnega reda in miru, s katerimi se je ukvarjala milica, 25.514 ali 15,7 storjenih v stanovanjih v glavnem med zakonci, starši in otroki in sploh med sorodniki. Med njimi je bilo največ prepiranja in kričanja, preteпов, ogražanja varnosti in poškodb zaradi medsebojnih obračunavanj, razbijanja pohištva, metanja stvari v žrtve, groženj itd. Dogajajo se tudi kršitve, kot so metanje oseb skozi okno, polivanje z vrelo vodo, umori z nožem, nevarnim orodjem ali orožjem in razne vrste telesnih poškodb, ki iz kršitev preraščajo v huda kazniva dejanja.

Konfliktnost med družinskimi člani, ljubosumnost med zakoncema, napeta razmerja pred ali po razvezi, alkoholizem itd. so bodisi vzroki bodisi spremljajoči dejavniki mnogih neprijetnih posledic. Deležni so jih tudi otroci, ki po ugotovitvah organov za notranje zadeve prav tako postajajo nasilneži, alkoholniki, pogosti storilci kaznivih dejanj, neprilagojeni, odhajajo z doma itd. Družinsko okolje jim ponuja prav določen vedenjski vzorec, hkrati pa so neredko tudi žrtve odraslih in iščejo izhod iz družinske konfliktnosti tako, da se odklonilno vedejo, zapuščajo dom ali ga zavračajo. S tem so najbolj obremenjeni spodnji družbeni sloji in ljudje, ki zlasti v urbanizirane kraje prihajajo od drugod, posebno z območij z drugačnimi sociokulturnimi vrednotami.

ZGODOVINSKI POGLED IN ŽRTVE NASILNEGA VEDENJA

Zgodovina in sedanjost kažeta, da je žena v zakonski zvezi najpogostejša žrtev moškega nasilja. To dejstvo potrjuje nešteto pravnih, kulturnih, religioznih, političnih, gospodarskih in drugih prispevkov, po katerih je ženska ali

žena v zgodovini človeštva največkrat žrtev vedenja svojega moža, čeravno je vedno dosti dogodkov, v katerih so zaradi nasilja prizadeti tudi drugi družinski člani. Nasilje nad ženo je bilo (poleg otrok) dolgo časa tudi legalizirano in mož je z njo (kot z otroki) ravnal kot z lastnino.

Žena je bila skozi zgodovino lastnina moža, nad katero je gospodoval, si jo prilagajal in jo vzgajal, ne nazadnje tudi z nasiljem. Pretepanje žena je bilo običajno in nikoli ni bilo nobene ustanove, ki bi pomagala tem žrtvam. Katerekoli žrtev kakršnekoli oškodovanosti (razen otrok) so imele v pravni zgodovini boljše varstvo kot žene. Možu je dajala pravo (ki so ga seveda oblikovali moški) možnost, da je ravnal z ženo po svoji volji.

Četudi danes po svetu večinoma ni več tako, je še vedno nasilje nad ženo v družini dokaj zasebna zadeva kljub formalni enakosti spolov pred zakonom. Še vedno se dogaja, da se nadzorni organi neradi vpletajo v razmerja zakoncev kljub krutosti dogodkov in čeravno je ženska ob moškem marsikje v neenakem položaju, in to v socialnem, gospodarskem, telesnem in še kakem drugačnem smislu.

Povsod po svetu ugotavljajo, da je težko dobiti resnične podatke o razsežnosti nasilja med zakoncema. Če je pisanje o »pretepenem možu« pretežno razlog za smešnice in šale, pa so opozorila o »sindromu pretepane žene« dokaj resna, čeravno omenjajo prikritost pojavnosti na eni in nedoslednost evidentiranja po drugi strani. Toda raziskave in posamična bolj priložnostna kot pa stalna opazovanja vendarle odkrivajo razširjenost in nevarnost nasilja nad zakoncem.

Delne raziskave pri nas (na Hrvaškem) in približni podatki, toda ne zbrani za ta namen, sodna kazuistika, črne kronike in posredovanje terenskih nadzornih organov kažejo, da pri tovrstnem nasilju verjetno ne zaostajamo, morda prav narobe. Le zaradi morebitnega vzdrževanja »moškega šovinizma« in nepriznavanja »neenakopravnosti žensk« v naši družbi se to vprašanje ni zastavilo s tako silovitostjo, kot so ga drugje po svetu prinesla na dan razna feministična gibanja, različna prizadevanja za pomoč ogroženim, samaritanske organizacije, raziskovalno delo ali politične stranke.

TOZD KONFEKCIJA II. Vinica — del proizvodnega traku. V tem mesecu se bodo delavci odločali o uvedbi racionalnejšega razporeda odmorov, med katerimi bo v ospredju aktivni odmor s korektivno gimnastiko. Predvidoma bodo uvedeni — mali odmor (5 min), veliki odmor (20 min), v tem času bodo delavci imeli malico, drugi mali odmor (10 min) z nudenjem osvežilnih pijač, kave in čaja ter 5-minutni aktivni odmor, kjer bodo korektivno telovadbo izvajali vsi zaposleni delavci. Organizacija navedenih odmorov v določenih časovnih razmakih je nujna zaradi specifične narave dela (fizično in monotono delo), kjer je delavec večino delovnega časa v

prisiljeni drži, vse to pa povzroča telesno in mentalno utrujenost. Obe vrsti utrujenosti povzročata zmanjševanje delovnega učinka in ekonomske učinkovitosti, kar ima za posledico nižje OD.

Da bi se temu izognili, bodo odmori zagotavljali počitek predno postanejo znaki utrujenosti manifestni.

Z novo organizacijo odmorov pa bo potrebno povečati tudi disciplino in vestnost izvajanja, za katerega bodo odgovorni predvsem vodje delovnih skupin, »mojstri« in vodja proizvodnje.

DOJEMANJE NASILJA NAD ŽENO, NORMALNOST, PRIKRITOST

Večina raziskav domačega nasilja ali nasilja v družini, ki ima svoje korenine v človeški zgodovini, ko je »pater familias« razpolagal z družinskimi člani kot s svojo lastnino, ugotavlja ob koncu drugega tisočletja zlasti še naslednje:

— Zakonski mož, ki je nasilen do žene in jo zlorablja, pretepa, muči — fizično in psihično itd., je po vsej verjetnosti sam doživljal podobno nasilje v družini, iz katere je izšel, ali je gledal očeta, kako nasilno ravna z njegovo materjo oz. s svojo ženo. Vzorec nasilniškega vedenja se torej prenaša iz ene generacije v drugo, zato bodo najbrž tudi njegovi moški potomci ravnali podobno, kot so videli pri očetu.

— Za zlorabljanje žene (battered wife syndrom) velja podobno. V svoji priučeni nemočnosti, kot pravijo, so prepogosto ne le prisiljene, marveč tudi pripravljene prenašati možovo nasilnost in jo celo opravičevati. V skrajnosti se opuščanje nasilja nad njimi včasih celo razumeva kot pomanjkanje ljubezni. Od tod seveda ni daleč do stališč, po katerih je vsaka ljubezen določeno nasilje in »med nasiljem in ljubeznijo je tesna zveza«.

— Nasilje v družini, tudi med zakoncema oziroma najpogostejše nad ženo, se obravnava kot sredstvo socializacije, prilagajanja, kaznovanja, vzgoje itd. Ko so začeli v preteklem stoletju preganjati pretirano nasilnost moških nad njihovimi ženami — tudi s pravom — so moški dejali, kakšna svoboda je sploh to, ko ne smeš pretepati niti svoje žene.

— Prenekateri tuje raziskave ugotavljajo, da je nasilje moža nad ženo značilno predvsem za spodnje družbene plasti, ki se nasploh socializirajo s takšnim ali drugačnim nasiljem in jih subkultura nasilja postaja določen življenjski vzorec.

Mož, ki naj ima dominantno vlogo v družini (ali ki jo je imel v zgodovini), uporabi fizično silo bodisi za vzdrževanje ravnotežja bodisi za uveljavljanje volje, če se mu zdi, da je ogrožen.

Ker je v družini izredno veliko interakcij, konfliktnih situacij, doživljajo družinski člani najrazličnejše pritiske zaradi medsebojnih razmerij. Če je v družini kaj pomembno,

potem to opravičuje nasilje. V družini, še posebej med možem in ženo, je veliko konfliktov zaradi različnih interesov, intenzivnosti reševanja kakšnih vprašanj, pestrih dejavnosti, željenih vplivov, pričakovanih vlog, neprosto voljnega članstva, pogostnosti stresov itd., zaradi česar družinska vzgoja ali socializacija sploh potekata pod določeno prisilo in nasilnostjo. In konec koncev, nasilje je uporabljeno za vse.

Nasilje v družini je vsebovano v kulturnih normah. Nasilnost je vdolana v sistem vzgoje in zato bolj ali manj legitimna in kot taka splošno sprejeta. Ponekod še vedno verjamejo, da je poročni list dovoljenje za pretepanje. Kate-rakoli družbena ureditev je doslej zelo malo storila za to, da bi preprečila nasilje možkega nad žensko v zakonski zvezi. Zatorej naj bi bilo nasilje nad ženo nekaj običajnega, čemur ni treba posvečati posebne pozornosti, zadeva, ki se ne tiče drugih, sosedje naj se vanjo ne vtikajo. Nasilje je stereotipno reagiranje moža v težavah, ki jih povzroča zakonska družica ali otroci. Žena je objekt, ob katerem sprosti mož svojo napetost. To ženi pritiče glede na tradicionalnost njene vloge itd. To je seveda racionalizacija možkega šovinizma in pojasnjuje dojemanje nasilja nad ženo še danes v nekaterih delih sveta, pa tudi pri nas.

Nasilna razmerja med zakoncema (ali enega nad drugim) so torej pretežno zasebna zadeva, v katero se začne država vpletati le izjemoma, šele potem ko nastanejo vidne posledice in ko je vznemirjeno tudi okolje. Če žrtev ne reagira po lastni pobudi, ji največkrat tudi drugi ne pomagajo. Narobe. Zelo pogosto je objekt sramotenja in spogledovanja.

Zatorej je nasilnost med zakonci (bolje moža nad ženo) največkrat močno prikrita in o njej ni pravih podatkov nikjer na svetu. Pogostejše kot žrtve bodo takšno nasilje prijavljali drugi družinski člani, sosedje, ženini prijatelji, svetovalci, odvetniki zdravstvena služba, socialno skrbstvo in drugi.

Domače nasilje oz. nasilje nad zakoncem je najbolj neprijavljen odklonski pojav. Zlasti žene, posebno se če so ekonomsko odvisne od moža, ga nerade prijavljajo. Prijavljanje pa ima več razsežnosti, humanistično, pravno, socialno skrbstveno, medicinsko in še marsikatero drugo.

(Se nadaljuje)

PRVO ZVEZNO PROIZVODNO TEKMOVANJE PREDILCEV IN TKALCEV V TETOVEM

Letos je bilo prvo zvezno proizvodno tekmovalje predilcev in tkalcev, ki je bilo organizirano 21. in 22. septembra v Tetovem.

Pravila tekmovalja določajo, da iz vsake republike in dveh pokrajin tekmuje po ena ekipa za predenje bombaža in ena za predenje volne ter po ena ekipa za tkanje bombaža in ena za tkanje volne.

V Sloveniji ni bilo letos izbirnega tekmovalja, zato je bila za tkanje volne določena ekipa iz Novoteksa. Tekmovalje je vsebovalo teoretični del in praktični del. Teoretični del moram povedati, je bil zelo zahteven, saj je obsegal samoupravljanje, tekstilne surovine in tehnologijo tkanja. Slednja je bila najtežja, saj je bila snov vzeta iz programa za srednji strokovni kader.

Praktični del pa je vseboval 1 uro tkanja na šestih sulzer statvah, kjer je bilo merilo doseženo število votkov in kvaliteta.

Tekmovalo se je ekipno in posamezno. Na tekmoval-

nju pa je sodelovalo 27 ekip. Naša ekipa je torej predstavljala Slovenijo v tkanju volne, sestavljali pa so jo: Kroni Martina, Dražetič Mara, Lukovič Ranka in Hočevlar Jožica ter vodja ekipe Kramar Matija. Časa za pripravo na tekmovalje je bilo izredno malo, zato nismo računali na kakšno uvrstitev, kajti ostale ekipe so bile sestavljene iz srednjega strokovnega kadra z večletno prakso. Naša ekipa je bila najmlajša. Proti pričakovanju pa je naša ekipa osvojila pokal za tretje mesto. Med posamezniki pa je članica naše ekipe Martina Kroni osvojila tretje mesto.

Ko smo analizirali dosežene rezultate, smo ugotovili, da smo pri teoretičnem delu dosegli 770 točk od 900 možnih, nobena ekipa pa ni dosegla vseh možnih točk. Pri kvaliteti pa je naše ekipa bila najboljša, saj smo imeli 18 kosov 15 v prvi kvaliteti in 3 kose v drugi kvaliteti. Naša ekipa je imela tudi najmanj pretrgov osnove,

ker so tekmovalke večino napak odpravile, predno je prišlo do pretrga, kar je bilo na tekmovalju posebej poudarjeno.

Kako pa so tekmovalke doživljale same tekmovalke oz. tkalke, je napisala ena od tkalk sama.

Sodelovala sem na prvem zveznem proizvodnem tekmovalju tekstilnih delavcev.

Nepričakovano smo tkalke zvedele, da bodo nekatere šle na zvezno proizvodno tekmovalje, kdo bo izbran za tekmovalje pa nismo vedele. Na podlagi enoletnih rezultatov pri doseganju norme in kvalitete je bilo izbranih osem tkal, ker pa so nekatere odpovedale sodelovanje, naj je ostalo le pet, ki smo se pripravljale na tekmovalje.

V začetku sem mislila, da bo priprava za tekmovalje precej preprostejša. Ko pa smo dobile gradivo, sem se kar malo prestrašila, toliko je bilo vprašanj iz teoretičnega dela tekmovalja.

Ker pa je bilo vodenje priprav zelo dobro in strokov-

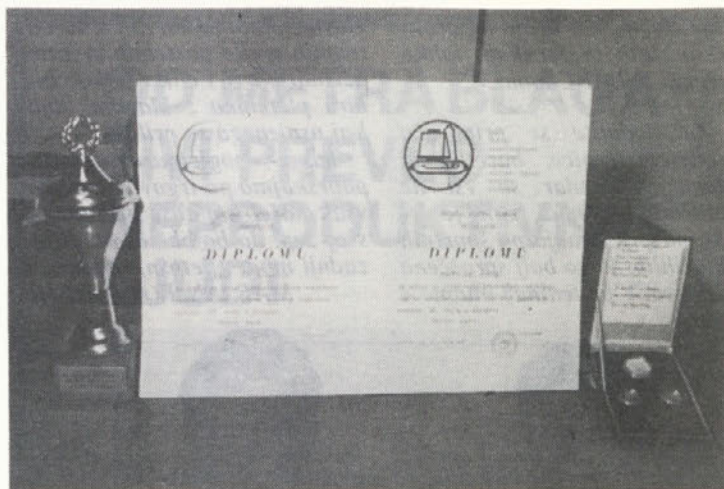
no, sem pozabila na prvotni strah in tremo. Na koncu prijav smo bile izbrane štiri tkalke, ki smo zastopale ekipo Slovenije pri tkanju volne. Kljub temu da smo se za tekmovalje dobro pripravljale, nismo pričakovale kakšne posebne uvrstitve, da le ne bi bile zadnje. Kot ekipa pa smo se dogovorili, da se bomo potrudili, kolikor se bo največ dalo.

V Tetovo, kjer je bilo tekmovalje, smo prispeli med zanjimi, in to pozno ponoči. Zjutraj smo zgodaj vstali, kajti program je bil zelo zgoščen. Po predstavitvi ekip na otvoritvi sem bila izbrana kot predstavnica Slovenije v delegacijo za polaganje venca na spomenik Todorja Cipovskega—Merdana Šele na sami otvoritvi smo se spoznali z drugimi ekipami. Ko smo spoznale sestavo nekaterih ekip, nam je zopet zmanjkalo poguma, vendar nas je vodja bodril, da smo pozabile na tremo.

Prvi del tekmovalja se je začel že popoldne. To je bi-

V pripravah na tekmovalje smo posvečale veliko pozornosti odpravljanju napak pred pretrgom osnove.

la teorija, in sicer poznavanje samoupravljanja, tekstilnih surovin in tehnologije tkanja. Nekoliko lažje je bilo pri samoupravljanju, težje pa pri strokovnem delu, kajti nismo imele dovolj širokega znanja iz stroke. Kljub vsemu smo se dobro izkazale, saj smo dosegle 770 točk od 900 možnih. Prvi del tekmovanja je bil tako za nami. Praktični del se je začel naslednjega dne ob pol osmih. Naša ekipa je bila izžrebana, da tekmuje druga. Praktični del je potekal tako, da je cela ekipa tkala istočasno, vsaka tkalka pa na šestih sulzer statvah eno uro. Merilo je bila kvaliteta odtkanega blaga in doseženo število votkov v eni uri. Naj povem, da je tekmovanje potekalo pod strogim nadzorom, saj si tkalke med seboj nismo smele poma-

gati. V času tekmovanja se nismo mogle več z nikomer posvetovati. Toda praktičnega dela se nismo bale, saj smo navajene delati na 12 strojih, tekmovala pa smo, kot sem omenila, na šestih. Za rezultate praktičnega dela smo izvedle šele zvečer. Na tihem smo upale, da smo se uvrstile bolje, kot smo pričakovale. Kmalu je bila na vrsti tudi objava rezultatov ter slovesna podelitev priznanj in nagrad. Pričakovanje je bilo čedalje večje in nato je bila imenovana tudi naša ekipa, ki je osvojila 3. mesto in zato dobila pokal. Še bolj nepričakovano je bilo zame to, da sem kot posameznik zasedla 3. mesto in dobila za nagrado tri srebrnike z likom tov. Tita.

Po razvrstitvi rezultatov je bilo veliko zadovoljstvo in

PRVO
SAVEZNO
RADNO-PROIZVODNO
TAKMIČENJE
RADNIKA
TEKSTILNE I ODEVNE
INDUSTRIJE
JUGOSLAVIJE

ORGANIZACIONI ODBOR
DODJELJUJE

DIPLOMU

Ekipi SR Slovenije

za učešče na prvom radno-proizvodnom takmičenju
radnika tekstilne i odevne industrije Jugoslavije i
osvojeno III mestu u disciplini
tkanje vune

IETOVO — ŠIIP 21. — 22. 09. 1984

PRESEDIK

Pokal, diplomi in nagrada so opravičilo za naše sodelovanje na tekmovanju.

veselje v naši ekipi, kajti imeli smo malo želja, dosigli pa smo več, kot smo pričakovali.

Celotno tekmovanje ni imelo samo tekmovalnega značaja, temveč je bilo to tudi srečanje tekstilnih delavcev, medsebojno spoz-

navanje in izmenjava delovnih izkušenj. Zame in tudi za celotno ekipo je bilo to lepo doživetje, saj navsezadnje ni preprosto doseči take rezultate v zveznem merilu.

MATIJA KRAMAR
MARTINA KRONI

Naš trud je bil poplačan z uvrstitvijo na tretje mesto.

Kaj bomo oblekli letošnjo jesen?

Kaj naj danes oblečem? To vprašanje marsikoga spremlja vsak dan. Seveda izbiramo poletnem času barve, ki jih kombiniramo med seboj. Letošnja prihajajoča jesen nam obeta hladne in nič prijetne dni, zato je treba dobro premisliti, kaj oblečemo, ko odhajamo v službo, na popoldanski sprehod ali pa na večerna srečanja.

Pri nakupu garderobe mnogokrat preišljamo, da bi obleko, jopo, jakne in podobno uporabljali v več namenov, saj vemo, da so modna oblačila draga. Torej izbrati praktično, moderno, pa še okusno po vrhu je precej zahtevno, zato moramo biti informirani o trenutnih modnih dogajanjih v svetu pa tudi doma. Večkrat se pojavlja problem, kje vse to kupiti. Vsa moda prihaja od zunaj iz znanih prestolnic kreiranja in oblačenja. Če se hočemo oblačiti kot Parižani, je to dokaj težko, vendar se tudi v naših trgovinah da kupiti lepe in modne stvari. Kot smo že večkrat omenili, ni več velike razlike med moško in žensko modo v letošnji jesenski sezoni. Veliko je poleg barvnih trendov tudi sive barve v raznih odtenkih in v

kombinaciji s črno in belo barvo. To je tako imenovani ton in ton stil. K tej kombinaciji sodijo barve izrazite jeseni, torej rjavo-rdeči toni.

Materiali so največ v karo vzorcih, pa črtasti, debeli, narajeni iz stoođstotne volne ali v kombinaciji s sintetičnimi vlakni. Zelo priljubljen je vzorec

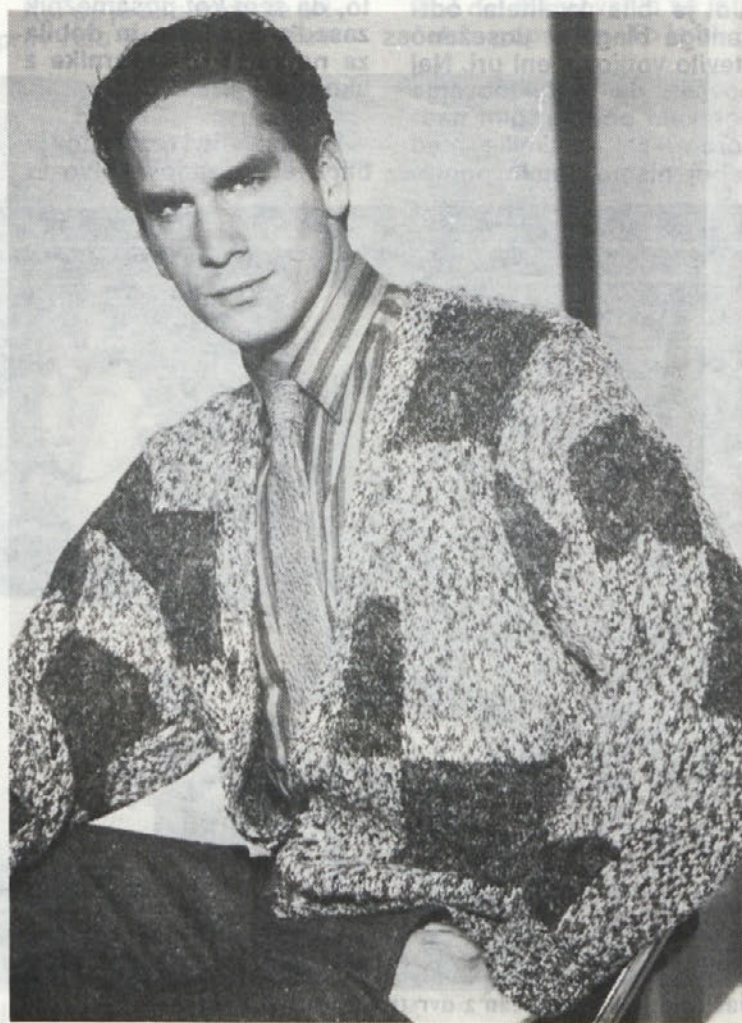
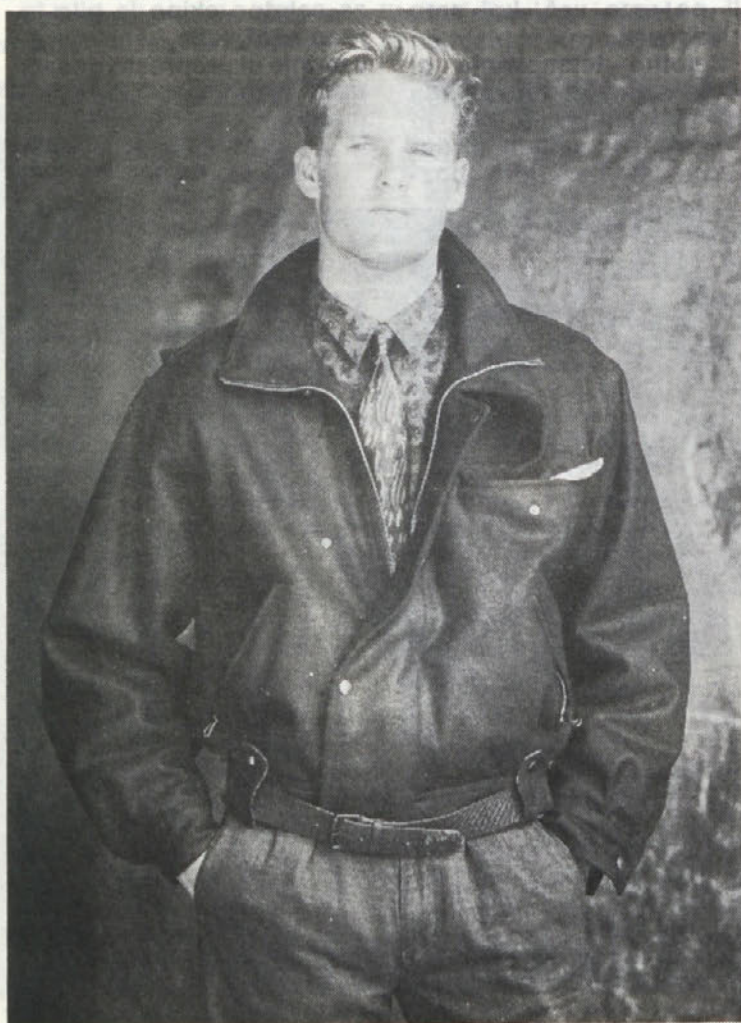
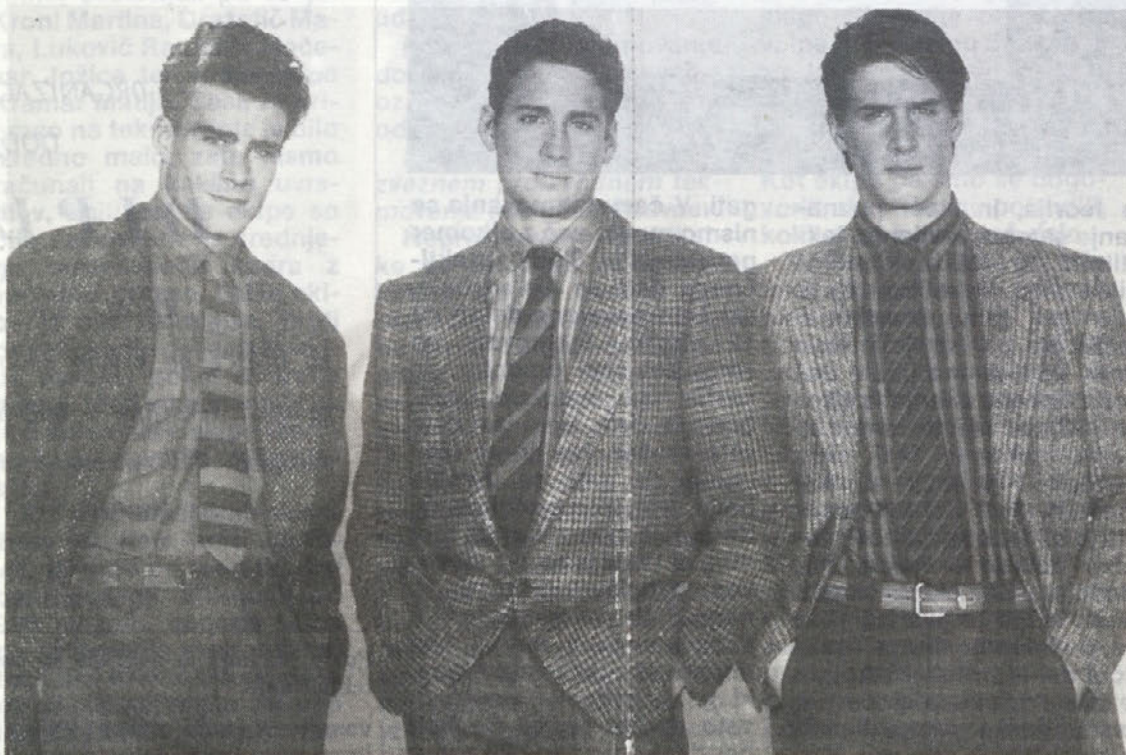
ribje kosti. Vsi kroji so široki pri moških in ženskah, lahko rečemo stil Al Capone.

Za dodatke se priporoča predvsem čepice, baretke in klobuke. Vendar se vsi ne oblačimo po modi, zato je veliko povpraševanja po športnih oblačilih, ki so bolj sproščena in igriva. V pleteninah imamo 4

glavne skupine barv. To so od temnih preko pastelnih in intenzivnih barv. Veliko se kombinira pletenina z blagom, tudi kaj usnjenega se prileže.

Tako — pogledjmo okoli sebe, pobrskajmo po trgovinah pa bo vsak našel kaj zase pa tudi za svoj žep, da bo oblečen tudi po zadnji modi v letošnji jeseni.

MARJAN PODLOGAR

OD METRA BLAGA ŽIVI PREVEČ NEPRODUKTIVNIH LJUDI

Objavljamo del razgovora generalnega direktorja Stanislava Pavlina z novinarjem Dolenjskega lista, ki je bil objavljen v Prilogi številka 20, z dne, 18. 10. 1984.

Dolenjski list: Kaj je po vašem mnenju vzrok, da so se jugoslovanski tekstilci tako hitro in sorazmerno dobro znašli na tujih tržiščih?

Pavlin: »Rad bi nekoliko popravil vašo trditev. Poudariti je treba namreč, da je jugoslovanska konfekcijska in metražna proizvodnja tradicio-

PRAVNI NASVETI

Delavci, zaposleni v naši delovni organizaciji, imajo možnost dobiti pravni nasvet glede uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnih razmerij. Pismena vprašanja lahko pošljete na uredništvo glasila — v kadrovski oddelk.

Rubriko ureja vodja pravno samoupravnega oddelka Samo Plančan, dipl. iur.

Vprašanje: Sklenil sem delovno razmerje za določen čas, za dobo 6 mesecev. Koliko letnega dopusta oz. regresa za letni dopust mi pripada?

Odgovor: Delavec ima pravico do 18 - 30 dni letnega dopusta, če je delal nepretrgoma najmanj 6 mesecev v koledarskem letu. Torej imate pravico do polnega dopusta, ki pa ga imate pravico oz. dolžnost izkoristiti do konca 6-mesečnega delovnega razmerja. Seveda vam skladno s tem pripada tudi celoten regres.

Vprašanje: Sem delegat delavskega sveta TOZD. Ali je možno, da me zaradi neredne udeležbe sej pokličejo pred disciplinsko komisijo zaradi kršitve delovne obveznosti?

Odgovor: Udeležba na sejah samoupravnih organov (delavskega sveta) ne more biti opredeljena kot kršitev delovne obveznosti, ker gre za odgovornost za opravljanje samoupravnih funkcij in ne za disciplinsko odgovornost. Zoper vas se lahko začne le postopek za odpoklic kot delegata delavskega sveta.

Vprašanje: Sklenil sem delovno razmerje za določen čas

zaradi nadomeščanja začasno odsotnega delavca, kateremu je tekom nadomeščanja prenehalo delovno razmerje. Ali se mi zaradi tega delovno razmerje za določen čas avtomatično spremeni v delovno razmerje za nedoločen čas?

Odgovor: To bi bilo možno le, če ste delovno razmerje za določen čas sklenili na podlagi oglasa. Po tem bi sklenili delovno razmerje za nedoločen čas brez oglasa.

Vprašanje: Ko sem šel iz službe, sem si na poti domov zlomil nogo. Ali mi pripada odškodnina zaradi poškodbe v zvezi z delom?

Odgovor: Da bi lahko uveljavljali odškodnino zaradi poškodbe v zvezi z delom, bi morala biti izpolnjena dva pogoja:

a) vaša pot domov bi morala biti najekonomičnejša, pri tem pa ni nujno, da je tudi najkrajša. Mora pa biti tudi redna, po kateri ste hodili iz službe iz dneva v dan, iz meseca v mesec.

b) Pot bi morala biti tudi neprekinjena. Če ste na poti domov slučajno zavili v trgovino, banko ali kam drugam, potem ste pot prekinili.

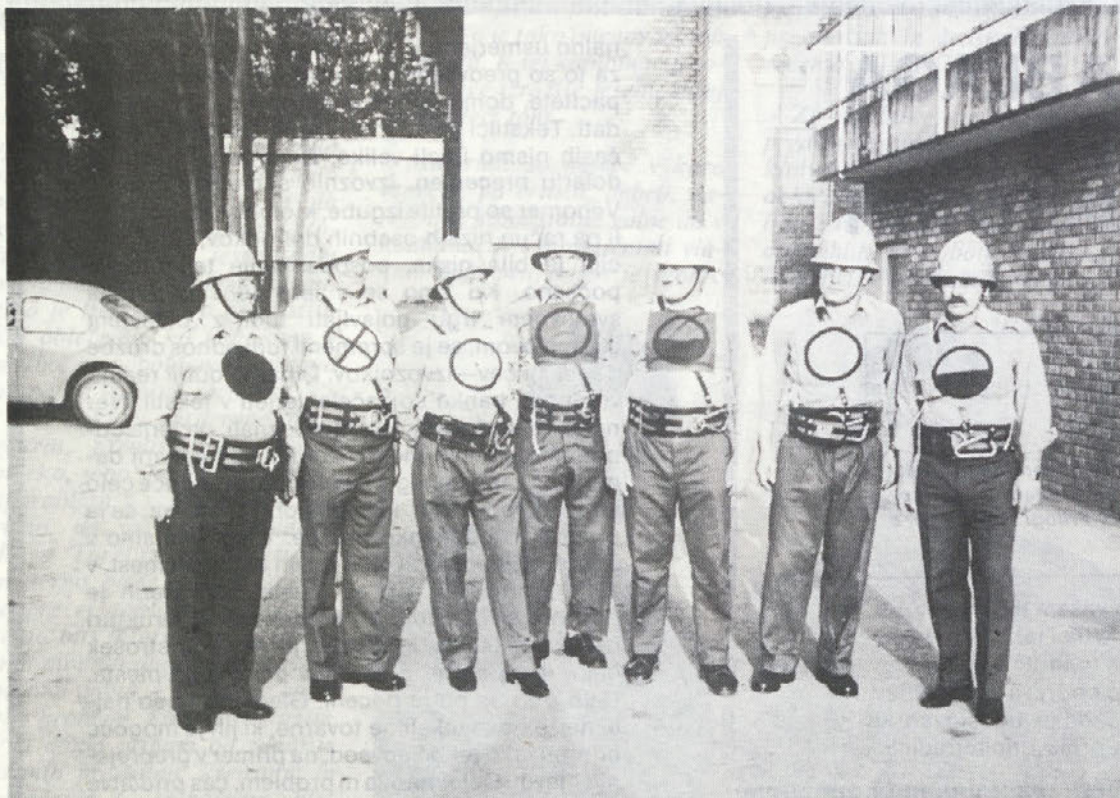
nalno usmerjena v izvoz na svetovni trg. Razlog za to so predvsem ogromne jugoslovanske kapacitete, doma ni bilo in ni mogoče vsega prodati. Tekstilci pa od izvoza v predstabilizacijskih časih nismo imeli veliko. Dinar je bil nasproti dolarju precenjen, izvoznih stimulacij ni bilo. Venomer so pretile izgube, ki smo se jih izogibali na račun nizkih osebnih dohodkov, akumulacija je bila nizka, posodabljanje tehnologije počasno. Ko smo se v letu 1981 začeli na svetovnem trgu pojavljati tudi z državnim blagoslovom, se je spremenil tudi odnos družbe do tekstilcev—izvoznikov. Dinar je dobil realno vrednost, banke so začele verjeti v tekstil. Nenadoma smo v Jugoslaviji spoznali, da terja odpiranje delovnih mest v konfekciji najmanj denarja na zaposlenega, izdelek pa je mogoče celo izvažati. Industrija, ki je bila prej pastorka, se je prelevila v ljubljensko družbo. V pol leta smo v Jugoslaviji odprli 20.000 novih delovnih mest, v 13.000 primerih gre za mesta, na katerih je popravek s tekstilom ali konfekcijo. V strukturi izdelka tekstilne industrije je največji strošek delo, manj stroji in ureditev delovnega mesta. Delo pri nas pa je poceni. Glede na to so najcenejše nove tekstilne tovarne, ki jih je mogoče odpreti tako rekoč povsod, na primer v preurejenih hlevih. Delovna sila ni problem, čas priučitve na preproste delovne operacije zelo majhen.

Dolenjski list: Zdi se, da se Novoteks zaveda pomena domačega kupca, saj ste v časih, ko vam sploh ne gre slabo, dali na tržišče konfekcijo za mlade TEENS. Odmev je nenavadno močan in ugoden. Kolekcijo je spremljala obsežna propagandna akcija. Se je račun izšel?

Pavlin: »Novih podvigov se je treba lotevati v dobrih, in ne slabih časih. Kreacija TEENS je bila res nadvse ugodno sprejeta, kar je nedvomno sad dobrega sodelovanja raziskovalcev tržišča, kreatorjev, propagandistov, nabavnikov, prodajnikov itd. Odziv na TEENS je celo tako velik, da nas nekoliko skrbi, ali bomo lahko zadostili povpraševanju. TEENS je sad logičnega razmišljanja. Vse manj je ljudi, ki nosijo klasična oblačila, težnja k sproščenosti v oblačenju je vse večja. TEENS je poskus odgovora na to dejstvo. Na lovorikah ne mislimo zaspati.«

Dolenjski list: Kako ocenjujete današnji trenutek jugoslovanskega gospodarstva?

Pavlin: »Z ekstenzivnega bi morali v najkrajšem času preiti na intenzivno gospodarstvo. Vlagati bi morali v panoge, pri katerih imamo zaradi naravnih in drugih pogojev prednosti, na primer v turizmu in, recimo, les. Poskrbeti bi morali za čimprejšnjo razbremenitev gospodarstva. Odstotek razpolagalne pravice z devizami se ne bi smel spremeniti. Kar se naše panoge tiče, bi morali prenehati odpirati nova tekstilna delovna mesta, ki rastejo kot goba po dežju iz enega samega razloga: ker so najcenejša. Predvsem pa bi morali zmanjšati režijske stroške in zgraditi učinkovit sistem nagrajevanja po delu. Pri nas je v delu nov sistem analitične ocene delovnega mesta. Eden od temeljev bo razmerje osebnega dohodka delavca v proizvodnji in na navadnih režijskih delovnih mestih. Prepričan sem, da sta pri nas dober delavec in dober strokovnjak vedno slabše plačana. Ne moremo najti meril za doseženo delo. Kar pa se produktivnosti tiče, je moje mnenje, da pri nas ni problem majhna produktivnost, ampak previsoka družbena režija. Od enega narejenega avta, od stkanega metra blaga živi preveč neproduktivnih ljudi. Bojim se, da največ na svetu!«

Tudi štab operative občinske gasilske zveze Novo mesto je vrsto let uspešno nastopal na gasilskem avtorallyju.

V naši DO je bil zaključek gasilskega avto-rallyja

V nedeljo, 23. septembra, je občinska gasilska zveza organizirala trinajsti tradicionalni gasilski avto-rally, katerega se je udeležilo 60 gasilskih ekip naše zveze. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je bilo to eno redkih tekmovanj brez nepravilnosti, ki so se prejšnja leta često pojavljala. Da je tekmovanje potekalo brez težav, je velika zasluga tekmovalnih ekip, ki so se strogo držale navodil organizatorja, sodniškega zbora in občinske gasilske zveze. Program tekmovanja, ki ga je pripravil štab operative, je bil spremenljiv in prilagojen za ženske in moške ekipe. Po razpisu tekmovanja je organizator določil 5 težavnostnih disciplin na terenu na različnih rajonih, ki so bili:

1. Tovarna obutve v Bršljinu,
2. Mirna peč na šolskem igrišču,
3. gasilsko društvo »GLOBODOL«
4. gasilsko društvo »JABLAN« pri Mirni peči in
5. NOVOTEKS pri gasilski orodjarni in parkirišču.

Pri tovarni obutve se je morala vsaka ekipa javiti ob določeni uri. Sodniška komisija je opravila tehnični pregled gasilskega vozila, gasilske

opreme in orodja. Ob koncu pregleda pa še strojevo pravilo. Za vsako pomanjkljivost je ekipa dobila negativne točke po pravilniku organizatorja. Na tem rajonu je bilo slišati, da bi morali opraviti preglede vozil in gasilske opreme večkrat, ne pa samo ob gasilskem avtorallyju, saj vemo, da nekatera društva kažejo premalo odgovornosti do družbenega premoženja.

V Mirni peči je bilo orodje in oprema pripravljeno za tekmovanje s podtalnimi hidranti v suhi izvedbi. Tekmovanje oziroma vaje s hidranti so zelo pomembne še posebno zdaj, ko je vse več hidrantov po naseljih in mestih. Tako so občani in gasilci pravilno poučeni, kako ravnati s podtalnimi in zidnimi hidranti v primeru potrebe.

Gasilsko društvo »GLOBODOL«. Tu so tekmovalne ekipe tekmovalne v vezanju vozlov za reševanje z višjih nadstropij in pripravi naveze za dviganje. Ker je za to tekmovanje organizator določil, da se posamezni vozli žrebajo, je nekatere tekmovalce žreb presenetil.

V gasilskem društvu »JABLAN« je ekipa novomeških

zdravnikov pripravila za tekmovanje nudenje prve pomoči oziroma obvezovanje ranjenec na roki in nogi. Pri tej disciplini bomo morali več storiti. V tekmovanje bi morali vključiti ekipe prve pomoči civilne zaščite iz krajevnih skupnosti.

V industrijskem gasilskem društvu NOVOTEKS je bil zadnji rajon. Tu je potekala najzahtevnejša disciplina tekmovanja, trodelni napad v mokri izvedbo. Za to vajo so potrebni fizična sposobnost, znanje ter izurjenost vsakega posa-

meznika operativca. Saj vemo, da je urnost zelo važna pri hitrih intervencijah v kritičnem trenutku. Če združimo obe prvini, pravilno delo in hitrost, potem bomo gotovo hitro in uspešno intervenirali. Pri tej mokri vaji so bili rezultati veliko boljši. Tekmovalna ekipa iz gasilskega društva »LAKENCE« je za 12 sekund izboljšala rekord prejšnjih let, tako je v 50 sekundah dobila vodo 70 metrov daleč, kar velja za republiške normative.

Tudi ostale ekipa so pokazale izredno izurjenost pri mokri vaji. Konkurenca je bila huda, saj so razlike po vrstnem redu doseženih točk zelo male. Tekmovanje letošnjega gasilskega avto-rallyja naj ostane vsem nastopajočim in prisotnim v lepem spominu kot zgled, kako se lahko pripravi in izvede tako zahtevno prireditev, posebno če ima organizator sodelavce, na katere se lahko zanese.

Pri vodstvu podjetja smo našli vso podporo, posebno pri glavnem direktorju Stanislavu Pavlinu in direktorici splošnega sektorja Anici Smerdu. Omogočili so občinski gasilski zvezi Novo mesto, da je pripravila glavni zaključek gasilskega avtorallyja v Novoteksu. Tudi prehrana je bila dobro organizirana, saj so zaposleni v obratu družbene prehrane pripravili dobro pripravljeno in okusno hrano. Tekmovalci so bili zelo zadovoljni, da je bil na terenu tudi predsednik novomeške občinske gasilske zveze Franci Bartelj in tehnično vodstvo tekmovanja.

STANKO VAUPOTIČ

Koliko je bilo v Sloveniji požarne škode v letu 1983?

Hiter družbenoekonomski razvoj v naši državi spremlja povečana požarna ogroženost v gospodarstvu, bivalnem okolju in drugih organizacijah ter skupnostih. Vse več se vlaga sredstev in truda, da se protipožarna zaščita dvigne na odgovarjajočo raven. Kljub temu pa še vedno požari množično uničujejo bivalno, naravno in delovno okolje ter družbeno in privatno premoženje in življenje. Večje požarne stihije ogrožajo tudi socialno varnost ljudi in so resna ovira za stabilizacijska prizadevanja.

Ker nedogovorno in malomarno ravnanje posamezni-

kov povzroči večino nastalih požarov, to zahteva od vseh subjektov požarne varnosti, da svojo dejavnost usmerijo predvsem k spreminjanju odnosa delovnih ljudi in občanov do protipožarne preventive. Zaradi malomarnosti je bilo največ požarov v obdobju 1980—83. V letu 1983 je bilo 56,3% požarov in 49,8% vse požarne škode posledica nedogovornega in malomarnega ravnanja posameznikov. Neupoštevanje požarnovarstvenih in tehničnih navodil, nedogovornega odnosa do družbenega in zasebnega premoženja, nepravilno in nepazljivo ravnanje z odprtim ognjem

So naši otroci zdravi?

POROČILO O SISTEMATSKIH PREGLEDIH OTROK V VRTCU NOVOTEKS TER V OSTALIH VZGOJNO-VARSTVENIH ZAVODIH V NOvem MESTU V LETU 1984

Sistematske preglede otrok v vrtcu Novoteks ter v ostalih vzgojno-varstvenih ustanovah je opravil Dispanzer za otroke, TOZD Zdravstveni dom Novo mesto, v mesecu marcu in aprilu 1984.

Pregled je obsegal klinični pregled z antropološkimi meritvami teže in višine ter pregled vida pri otrocih starih 3 leta, ki v preiskavi že sodelujejo. Glede na dobro kli-

nično stanje varovancev niso opravili laboratorijskih preiskav urina in krvi na slabokrvnost in uroinfekte.

V času pregleda je bilo v vrtcu Novoteks 132 otrok, v ostalih vrtcih pa 1717 otrok.

Pregledanih je bilo 95 (1444) otrok ali 71% (84%). Številke v oklepaju pomenijo število otrok v ostalih vrtcih.

Po letnikih je bilo pregledanih naslednje število otrok:

	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	Skupaj
M:	9/139	8/153	12/151	10/139	8/103	—/57	—/5	47/747
Ž:	9/142	10/168	11/131	10/123	8/86	—/41	—/6	48/697
Skupaj:	18/281	18/320	23/282	20/262	16/189	—/98	—/11	95/1444

Zaradi odsotnosti ni bilo pregledanih 37/273 otrok ali 28% /15%.

V navidezno zdravi populaciji predšolskih otrok pa so s pregledi našli naslednja odstopanja:

Kožne spremembe je najti pri 2/32 otrocih. Odstopanja v nižji teži pri 8/65 otrocih, ki pa so genotipska in ne le fenotipska. Isto velja za prevelike teže 3/18 otrok. Motnje v refrakciji je najti pri 12/87 otrocih. Akutnih vnetij očesne veznice je bilo najdenih v —/10 primerih, vnetje bobničev pa v 3/27 primerih. Povečane tonzile (mandeljne) je bilo videti pri 31/716 otrocih, operiranih to-

nzil pa pri 11/123 otrocih in povečanje vratnih bezgavk v —/24 primerih. Vse to nam kaže na pogoste respiratorne infekcije gornjih dihalnih poti.

Kariozno zobovje je najdeno v 58/774 primerih, izpadlih zob pa pri 3/85 otrocih. To je opaziti v tistih letnikih, ko mlečno zobovje biološko odpada. Vendar pa je popravilo mlečnega zobovja najti pri 15/425 otrocih, kar v primerjavi s preteklimi leti kaže na dobro aktivnost zobozdravstvene službe. Število ploskih nog 39/493 pada s starostjo te populacije proti šestemu letu starosti. Deformacije okostja je najti v —/4 primerih, prirojene napake srca pri —/6 otrocih, pri 1/4 kile, v 4/66 primerih anomalije spolovil. Psihične retardacije so najdene v —/8 primerih, govorne napake pa pri 2/27 otrocih ter drugih patoloških ugotovitev pri 10/118 primerih. Slabši sluh v 2 in alergija kože v 3 primerih. Čistoča je bila pri vseh otrocih dobra, le 1/2 primera otrok sta bila zanemarjena.

Epidemiološka situacija v letu 1984 je bila sledeča:

Pojavljali so se posamezni primeri noric, škardatinka pa je bila klinično ugotovljena v 45 primerih. Večje število obolelih je bilo spomladi v vrtcu Bršljin (12), kar pa so z izolacijo, terapijo, okrepljenimi higienskimi in preventivnimi ukrepi zatrli.

E. V.

je povzročilo 403 požare, nepremišljeno odvržen cigaretni ogorek je zanetil 99 požarov. V proizvodnji so na prvem mestu požari iz malomarnosti, sledijo jim požari zaradi električnih in gradbenih tehničnih napak, odprtega ognja, cigaretnih ogorkov, varjenja, samovžigi itd. Vzroki nastanka požarov izvirajo predvsem iz neupoštevanja požarnovarstvenih normativov ukrepov in slabega nadzora nad požarno preventivnimi ukrepi odgovornih delavcev v TOZD in tudi delavcev, ki posvečajo premalo skrbi požar-

nim in preventivnim ukrepom na delovnih mestih med delom in po končanem delu. Požarna in materialna škoda je odvisna od odkritja požara, začetka intervencije in njene uspešnosti. Hitrejše odkrivanje požara in sprejema obvestila bi učinkovalo na zmanjšane požarne škode, ker bi bile lahko gasilske intervencije mnogo hitrejše.

Predvsem v TOZD bi morali posvečati večjo skrb vgrajevanju javljalcev požarov, odkoder se aktivirajo gasilske enote.

Nekaj podatkov o največjih požarih od leta 1980 do 1983

Skladišče TO Murska Sobotaneppravilno varjenje	škoda	40 mil.
OZD Gorjanci Novo mesto nepravilno varjenje	škoda	5 mil.
ZGKP Kočevje TOZD gov. reja	nepravilno varjenje	škoda 8 mil.
tovarna obutve ALPINA Žiri iskra pri kosmatenju	škoda	4 mil.
CCERTUS MB TOZD Meh. delavnice	nepravilno varjenje	škoda 4 mil.
Blagovni transportni center Lj. malomarnost	škoda	12 mil.
skladišče Slovenija avto Lj. pretakanje TNP	škoda	10 mil.
tovarna VELANA Ljubljana vžig termičnega olja	škoda	5 mil.
KOLINSKA TOZD KEMIN Lj.	dotrajana elek. INST. škoda	3 mil.
Tovarna dušika Ruše	kratek stik na el. inst. škoda	30 mil.
DO Surovina Maribor		80 mil.

Požari povzročeni

Leto	Namerno	Malomarnost	Otroška igra	Naravni pojav	Neznano	Skupaj požarov
1980	144	842	103	48	252	1391
1981	148	797	132	70	453	1600
1982	80	846	105	168	632	1831
1983	63	769	82	167	539	1620

Kot smo že omenili, največji odstotek požarov in požarne škode izvira iz malomarnosti, neodgovornega in malomarnega ravnanja posameznikov in neupoštevanja požarnovarstvenih predpisov.

V letu 1983 je bilo požarne škode na družbenem sektorju za 163.433.906 dinarjev, na zasebnem sektorju pa za 232.714.900 din.

STANKO VAUPOTIČ

Praktični prikazi gašenja z ročnimi gasilnimi aparati zmanjšujejo nevarnost požarov.

Dopusti so za nami

Poletna sezona dopustov se je končala v prvi polovici septembra. Ker je vreme, še posebno v letošnjem letu, vseskozi nagajalo, se je sezona dopustov pričela šele v začetku julija. Junija, ki je bil včasih že zelo lep, je letos padlo veliko padavin, zato so bili tudi počitniški domovi in prikolice v tem mesecu skoraj nezasedeni. Vsako leto opazimo, da se glavna turistična sezona prične malo kasneje, tako da v slabih dveh mesecih komaj ustrezno vsem prosilcem.

Tudi v letošnjem letu smo letovali v Sabunikah pri Zadru, kjer imamo 8 vrstnih hišic. Štiri hišice imajo vsaka po 5 ležišč, 4 hišice pa vsaka po 4 ležišča. V počitniškem domu v Selcah je skupaj 8 garsonjer, s skupno 37 ležišči. V dveh garsonjerah v Piranu je 8

ležišč. V 10 prikolicah pa je skupaj 40 ležišč. Koča na Veliki Planini ima vseh ležišč 10, od tega so v dveh sobah po 2 ležišči in skupna na podstrešju s 6 ležišči.

V zimski sezoni smo tudi letos oz. konec decembra 1983 zapeljali dve prikolici v avtokamp Špik v Gozd Martuljek. Prikolici sta bili zelo zasedeni, še posebno med šolskimi počitnicami. Prav tako je med zimskimi počitnicami zelo zasedena koča na Veliki Planini, zato smo morali skrajšati termine prosilcem na 3 nočnine. Koča na Veliki Planini je polno zasedena tudi v poletnih počitnicah, ostale mesece pa največ za konec tedna.

Zasedenost počitniških kapacitet v letu 1984 je bila skupaj za DO in po TOZD naslednja:

1. SABUNIKE

V počitniških hišicah v Sabunikah pri Zadru je bilo skupaj 2052 nočnin, letovalo je 234 oseb, od tega 68 delavcev DO in 166 svojcev, in sicer iz:

TOZD TKANINA	19 delavcev DO	55 svojcev
TOZD KONFEKCIJA I NM	9 delavcev DO	19 svojcev
TOZD KONFEKCIJA II		
Vinica	8 delavcev DO	17 svojcev
TOZD KONFEKCIJA III		
Trebinje	6 delavcev DO	9 svojcev
TOZD TRGOVINA	6 delavcev DO	19 svojcev
DSSS	12 delavcev DO	32 svojcev
TOZD PREDILNICA		
METLIKA	8 delavcev DO	15 svojcev

2. SELCE

V počitniškem domu v Selcah je bilo skupaj 2468 nočnin, letovalo je 329 oseb, od tega 109 delavcev DO in 220 svojcev, in to:

TOZD TKANINA	39 delavcev DO	73 svojcev
TOZD KONFEKCIJA I NM	6 delavcev DO	15 svojcev
TOZD KONFEKCIJA II		
VINICA	10 delavcev DO	28 svojcev
DSSS	18 delavcev DO	36 svojcev
TOZD TRGOVINA	9 delavcev DO	24 svojcev
TOZD PREDILNICA		
METLIKA	27 delavcev DO	44 svojcev

3. PIRAN

V dveh garsonjerah v Piranu je bilo skupaj 567 nočnin, letovalo je 81 oseb, od tega 29 delavcev DO in 52 svojcev, in to:

TOZD TKANINA	20 delavcev DO	31 svojcev
TOZD KONFEKCIJA I NM	4 delavci DO	7 svojcev
TOZD TRGOVINA	1 delavec DO	2 svojca
DSSS	3 delavci DO	9 svojcev
TOZD PREDILNICA		
METLIKA	1 delavec DO	3 svojci

4. PRIKOLICE

AVTOKAMP ZELENA LAGUNA POREČ

V avtokampu Zelena Laguna smo imeli postavljeno eno prikolico. Bilo je skupaj 270 nočnin, letovalo je 28 oseb, od tega 10 delavcev DO in 18 svojcev.

TOZD TKANINA	4 delavci DO	6 svojcev
TOZD KONFEKCIJA I NM	1 delavec DO	4 svojci
DSSS	5 delavcev DO	8 svojcev

AVTOKAMP NJIVICE NA OTOKU KRKU

V avtokampu Njivice smo imeli postavljene tri prikolice. Skupaj je bilo 648 nočnin, letovalo je 80 oseb, od tega 31 delavcev DO in 49 svojcev.

TOZD TKANINA	15 delavcev DO	19 svojcev
TOZD KONFEKCIJA I NM	1 delavec DO	3 svojci
TOZD KONFEKCIJA II		
VINICA	1 delavec DO	3 svojci
TOZD KONFEKCIJA III		
TREBINJE	2 delavca DO	5 svojcev
DSSS	10 delavcev DO	16 svojcev
TOZD PREDILNICA		
METLIKA	2 delavca DO	3 svojci

AVTOKAMP SIRENA NOVIGRAD

V avtokampu Sirena v Novemgradu smo imeli postavljene dve prikolici. Skupaj je bilo 432 nočnin, letovalo je 48 oseb, od tega 17 delavcev DO in 31 svojcev.

TOZD TKANINA	8 delavcev DO	14 svojcev
TOZD KONFEKCIJA I NM	5 delavcev DO	8 svojcev
TOZD TRGOVINA	2 delavca DO	4 svojci
DSSS	2 delavca DO	5 svojcev

AVTOKAMP III PADOVA RAB

V avtokampu III Padova na Rabu smo imeli postavljene tri prikolice. Skupaj je bilo 600 nočnin, letovalo je 78 oseb, od tega 27 delavcev DO in 54 svojcev.

TOZD TKANINA	5 delavcev DO	8 svojcev
TOZD KONFEKCIJA I NM	1 delavec DO	2 svojca
TOZD KONFEKCIJA II		
VINICA	6 delavcev DO	9 svojcev
DSSS	12 delavcev DO	28 svojcev
TOZD PREDILNICA		
METLIKA	3 delavci DO	4 svojci

AVTOKAMP SELCE

Letos smo postavili tudi eno prikolico v avtokampu Selce. Skupaj je bilo 203 nočnin, letovalo je 29 oseb, od tega 12 delavcev DO in 17 svojcev.

TOZD TKANINA	5 delavcev DO	6 svojcev
TOZD KONFEKCIJA I NM	2 delavca DO	1 svojec
TOZD KONFEKCIJA II		
VINICA	1 delavec DO	—
TOZD TRGOVINA	1 delavec DO	2 svojca
DSSCa DO	5 svojcev	
TOZD PREDILNICA		
METLIKA	1 delavec DO	3 svojci

5. VELIKA PLANINA

V koči na Veliki Planini je bilo do 1. 10. 1984 skupaj 642 nočnin, letovalo je 160 oseb, od tega 48 delavcev DO in 112 svojcev.

TOZD TKANINA	18 delavcev DO	36 svojcev
TOZD KONFEKCIJA I NM	9 delavcev DO	38 svojcev
TOZD TRGOVINA	2 delavca DO	3 svojci
DSSS	18 delavcev DO	33 svojcev
TOZD PREDILNICA		
METLIKA	1 delavec DO	2 svojca

6. AVTOKAMP ŠPIK GOZD MARTULJEK

V avtokampu Špik je bilo v treh zimskih mesecih skupaj 182 nočnin, letovalo je 39 oseb, od tega 14 delavcev DO in 25 svojcev.

TOZD TKANINA 3 delavci DO 5 svojcev
DSSS 11 delavcev DO 20 svojcev

Čeprav nam letos vreme ni bilo posebno naklonjeno, upamo, da ste se vseeno dobro počutili na dopustu v naših počitniških domovih in prikolicah.

Naš cilj je, da s skupnim prizadevanjem ohranjamo počitniške kapacitete ter tako zagotavljamo nam vsem prijeten oddih tudi v bodoče.

DARJA NOVINEC

NAŠA UPOKOJENKA:

Marija Mohar

Rodila se je 19. junija 1936 v Birčni vasi. Oče je bil cestar, mati pa je doma skrbelo za številno družino.

od katerih sta živa še dva. Ko so bili otroci še majhni, je bila le občasno zaposlena, ker z možem nista imela varstva zanje.

Leta 1965 je začela delati v Novoteksu, v pripravi. Delala je na dvojenju preje. Delo je kvaliteto opravljala in vedno pogosteje je dobila naloge na drugih delovnih mestih, dokler ni pričela redno delati na razporejanju preje. Kot vsako delo je tudi to opravljala z veseljem in to se je tudi poznalo. Velikokrat je našla prejo, za katero drugi niso vedeli, kje bi bila.

Na življenje je vedno gledala z optimizmom, kljub obilici dela v službi in doma. Življenjsko srečo ji je skalila izguba moža, ki jo je v njeni bolezni še bolj prizadela. Odločila se je za družinsko upokožitev.

Sedaj bo imela več prostega časa in se bo še bolj posvetila vnukinji, ki ji je že sedaj bila v veliko veselje.

SODELAVCI

Po končani osnovni šoli se je Marija takoj zaposlila. Najprej pri Gozdnem gospodarstvu, kmalu nato pa v Novolesu. Tam je spoznala moža in se poročila. Rodili so se jima štirje otroci.

KADROVSKE NOVICE

Od 1. do 30. septembra 1984 so se v naši delovni organizaciji zaposlili naslednji delavci:

TOZD TKANINA

DE barvarna: Herman Stanko
DE predilnica: Sitar Andreja, Kaferle Roman
DE tkalnica: Osterman Zlata, Miljevič Miladinka, Giodani Zdenka
DE priprava: Klobučar Martin, Zupan Jožica
DE oplemenitilnica: Grandljič Jože, Irt Jožica, Kastelic Anica, Barbo Darja, Luzar Jernej, Martinčič Marjan
INVESTICIJSKO VZDRŽEVALNI SEKTOR: Saje Franc, Jeršin Janez. Z odsluženega vojaškega roka se je vrnil Škrbec Alojz.

TOZD KONFEKCIJA:

Vidic Andreja, Muhič Marinka

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Longar Ladko (trgovski potnik)
LEVSTIK BRIGITA, JURŠIČ IVANKA — (pripravni za določen čas)
Vi istem času so našo delovno organizacijo zapustili naslednji delavci:

TOZD TKANINA:

DE predilnica: Maksimovič Velimir, Mežnar Janez (umrl)
DE tkalnica: Brulc Polonca, Dakič Nevenka
DE priprava: Sepaher Anica, Mihalič Nuška
DE oplemenitilnica: Pavlenč Darinka, Arabadžič Radmila, Penca Jožica

TOZD KONFEKCIJA:

Saje Anica

TOZD TRGOVINA:

Vidic Andreja, Vračun Anica

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Kinčič Jože (nabavni sektor)
KOVAČ FANI (finančno računovodski sektor)
KONČINA JOŽE (menza)

Upokojili so se naši sodelavci:

KOVAČIČ DANILO (kadrovske splošni sektor)
MOHAR MARIJA (DE priprava)
METELO NEŽKA (DE oplemenitilnica)
PAVLIČ IVAN (DE predilnica)
SLAK MARIJA (DE oplemenitilnica)

KADROVSKI ODDELEK

Zahvala

Ob smrti mojega očeta IVCA Franca se iskreno zahvaljujem sodelavcem TO Predilnice, društvu upokojencev in DITIS-u za darovane vence, za izrečeno sožalje in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Tone IVEC

Zahvala

Vsem sodelavcem in sodelavkam v delovni enoti priprava se najlepše zahvaljujem za pozornost, ki ste mi jo izkazali ob odhodu v pokoj. Želim vam še veliko delovnih uspehov!

MARIJA MOHAR

PORTRET MESECA

Z današnjo številko uvažamo novo rubriko v našem glasilu, portret meseca, v kateri bomo s pogovori z delavci, zaposlenimi v DO, skušali izvedeti za njihove težave in njihova mnenja.

Za današnjo številko smo izbrali TOZD Konfekcija I.

Pogovor smo začeli z našo delavko ANICO ŠKEDELJ zaposleno kot strojna šivilja v četrti proizvodni liniji. V TOZD Konfekcija je zaposlena od leta 1970.

Vemo, da je ena od dobrih delavk in da ji je delo v veselje.

Kot smo že omenili si v Konfekciji zaposlena od leta 1970, vemo pa tudi, da je šivanje v traku zelo naporno, saj mora biti delavka 8 ur v skoraj enakem položaju. Ali si opazila, da z leti težje opravljaš svoje delo?

»Veseli me, da ste opazili, da je delo strojne šivilje težko, ker je še vedno splošno mnenje, da sedeče delo ni težko. Ja, res je, da z leti opažam, da delam težje. Posebne težave opažam v ramah in križu, zato tudi težje zdržim 8 ur.«

Vprašali smo jo še, kaj trenutno dela njena linija (trak) in ali je doseganje norme mogoče.

»Trenutno delamo zgornji program, in sicer jopiče iz jeansa, podložene s krznom. So zelo težki in ker je naše delo tako, da moramo veliko prelagati zaradi utesnenosti v sami liniji zelo trpijo roke. Vprašali ste me glede norme. Sama jo redno dosegam, tudi ostale delavke jo v glavnem dosegajo, se pa pojavlja problem, da jo nekatere delavke lažje dosežejo, druge pa težje. Mislim, da bi se še dalo malo urediti norme.«

Vemo, da si sodelovala tudi v delu DPO. Zanima nas, kako ti danes gledaš na to. Ali misliš, da se upošteva mnenje delegata, in sploh, ali je informiranje v traku v redu?

»Mislim, da se mnenje delegata, seveda če je v redu, tudi upošteva. So tudi strokovne stvari, v katere se delegat ne more dovolj razumeti, zato se v takem primeru težje vključuje v debate. Lahko pa rečem, da je informiranje v našem traku urejeno, posebno kar se tiče delegata izvršnega odbora sindikata.«

Zanima me tudi, kakšen je tvoj OD in ali si z njim zadovoljna.

»Zasluzim mesečno približno 20.000 tisoč in ker sem po naravi bolj skromna, sem s tem zadovoljna.«

Anica, hvala lepa za sodelovanje pri našem razgovoru. Želimo še najprej uspešno delo, tebi in tvojim sodelavkam in sodelavcem.

Začetek novega šolskega leta

Zopet so se odprla vrata šole in zopet so se razredi napolnili s 700-glavo množico. Med nami sta kar 102 prvčka. Šola je postala pretesna in zato se 2. in 3. c vozita z avtobusom v Šmihel. O tem bi rada napisala še kaj več, vendar je list premajhen, da bi nanj stlačila vse misli iz majhnih glav naših prvošolčkov.

Pohod na Stol

Planinci iz Novega mesta so organizirali pohod na Stol, in sicer v soboto, 29. 9. 1984. Ob 4. uri zjutraj smo se zbrali na železniški postaji v Novem mestu. Bilo nas je okrog 30. Odpeljali smo se do Žirovnice. Tam smo bili točno ob 7.30. Nato pa smo se peš podali v breg do Valvazorjevega doma. Pot je trajala slabi dve uri. Vsi zasopihani smo posedli po klopeh pred kočjo. Ko smo se opomogli, smo nadaljevali pot proti vrhu. Toda vrh je bil še daleč. Vsi smo mislili:

»Če bomo mi danes prišli na vrh...« Po polžje počasi smo se približevali vrhu.

Pot se je vlekla kot jara kača. Zadnji vzpon je bil najhujši. Vsi utrujeni smo se pomikali proti vrhu. Toda ko smo zagledali streho Prešernove kočje, je utrujenost popolnoma izginišla. Zdrveli smo v kočjo in posedli okrog miz. Po krajšem počitku smo najbolj zagnani nadaljevali pot od kočje do zasneženega vrha. Tisti pa, ki nas je zeblo in smo šklepetali z zobmi, smo ostali v kočji in se grelji ob vročem čaju. Čez približno 20 minut so se vrnili ostali. Še oni so se okrepčali, potem pa smo vzeli pot pod noge in pohiteli v dolino. Pot nazaj je bila nekoliko lažja za mišice na nogah, vendar so to pot trpeli prsti. To pa ni bilo hudo. Po slabih treh urah smo pod seboj zagledali Žirovnico. Sedaj so nas noge kar same nesle. Prišli smo na postajo in vsi utrujeni popadali po klopeh.

Še nekaj ur z vlakom in kmalu smo lahko rekli:

»LJUBO DOMA, KDOR GA IMA.«

Čeprav so me drugi dan močno bolele vse mišice, mi ni žal, da sem bila na tem izletu.

POLONA KUMER
noinarski krožek
OŠ XII. SNOUB

GLASNO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2000 izvodov. Glasilo ureja izdajateljki svet: Hinko Šintler (predsednik), Brane Frankovič (glavni in odgovorni urednik), Jana Jovič, Mojca Peroci, Katica Zuanovič, Brane Drganc, Alojz Štrbenc, Bojan Luzar, Jože Starešinič in Rudi Vlašič. Uredništvo: NOVOTEKS, Novo mesto, Foersterjeva 10 — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD GRAFIKA; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.